

Új autó szolgál a körzetben

Kétezer köbcentis, dízel, 140 lóerős, bekapcsolható összkerék-hajtású és a hasmagassága az átlagos személyautókkal ellentétben majdnem eléri a 20 centit – ilyen paraméterekkel rendelkezik az a Skoda Yeti terepjáró, melynek indítókulcsát Farkas Gábor r. ezredes, megyei rendőrfőkapitány adta át Bartis Gábor és Erl Attila körzeti megbízottaknak Menoni Gabriella Várgesztes és Beke László Környe polgármestere jelenlétében.

A környi polgármesteri hivatal parkolójában tartott átadás során elhangzott: bár a korábbi, újszerű állapotban lévő szolgálati gépjármű is csak 19 ezer kilométert futott, az új autó beszerzése a környékbeli nehezen megközelíthető helyek miatt vált szükségessé. Az igényt Beke László polgármester jelezte dr. Forrai Zsolt, a tatányai kapitányság vezetője felé, aki továbbította a kérést a megyének, ott pedig indokoltan találták, így az új terepjáró szerződését már szolgál is a körzetben, bár a házigazda település polgármestere – megköszönve a gesztust és a munkaeszközt – azt kívánta, hogy minél kevesebb feladatuk legyen a rend őreinek.

Bartis Gábor r. főtörzszászlós és Erl Attila munkáját Környe tekintetében a Homokhegy, Öreghegy, tópart, a Tata felé vezető földutak és az erdős területek megközelítésében segíti az autó, míg Vértessomlón az Óhegy dűlő, Várgesztesen az Agyagverem, valamint szintén az erdei és földutak válnak – csapadékos, havas időben is – autóval járhatóvá a körzeti megbízottak számára.

**A Várgesztesi Felnőtt Táncsoport
Évadzáró Gálája
2013. november 16-án
(szombaton)
17 órakor a
Faluházban**

MEGHÍVÓ!
Várgesztes Község Önkormányzata november 23-án,
15 órai kezdettel tartja Idősek Napi rendezvényét,
amelyre az érintetteket szeretettel meghívja és várja.

TÁJÉKOZTATÁS

Ezúton tájékoztatom a felsőfokú oktatási intézmények nappali tagozatos hallgatóit, hogy Várgesztes Község Önkormányzata 2013. évben is csatlakozott a BURSA HUNGARICA Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz.

A teljes pályázati kiírás és a letölthető dokumentumok a www.emet.gov.hu honlapon tekinthetők meg.

A pályázati adatok Bursa Hungarica Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési Rendszerében (EPER-Bursa rendszer) történő feltöltését követően a pályázati űrlapot kinyomtatva és aláírva a települési önkormányzatnál kell benyújtaniuk a pályázóknak.

A pályázat benyújtásának határideje: 2013. november 15.

Menoni Gabriella
polgármester

GESZTESI KRÓNICA • Közéleti és információs havilap • Lapalapító és kiadó: Várgesztes Község Önkormányzata, 2824 Várgesztes, Arany J. u 47. • Felelős kiadó: Menoni Gabriella polgármester • Főszerkesztő: Salamon Gyöngyi, e-mail: salamongy@t-email.hu • 20/9611-833 • Hirdetésfelvétel: 20/9611-833 • Lapzártá: minden hónap 8. napja.

Megjelenik havonta 230 példányban. • Készül: Sollers nyomda - Tata, felelős vezető Belec Zsolt - 12/124/2011. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy az olvasói levelet, reflexiókat rövidített formában, szerkesztve közölje. Ezek az írások nem minden esetben tükrözik a szerkesztőség véleményét. A meg nem rendelt anyagok és hirdetések tartalmáért a szerkesztőség felelősséget nem vállal. Anyagokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. ISSN: 2062-5472

2013. NOVEMBER

VÁRGESZTES KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÖZÉLETI ÉS INFORMÁCIÓS HAVILAPJA

Emelt fővel távozik a várgesztesesi kapitány

Segélykiáltással felérő bejegyzés került fel a lözelműltben az egyik várgesztesesi lokálpatrióta Facebook oldalára: „Október 31-én a Gesztesi Vár Bozzay Attila és Szédely Rózsa vezetésével bezárja kapuit. A lakatokkal együtt 27 év munkája és egy élet is lezárul. Szeretném megköszönni a Várnak, ahol felnőttem a rengeteg emléket, élményt, barátot és az életet!”

A hír sajnos igaz – erősíti meg a fentieket Bozzay Attila, aki hatalmas paksamétával érkezik beszélgetésünkre. A történet kezdete 1996-ig nyúlik vissza, amikor az állam megyei kezelésbe adta Várgesztes várát. Már akkor is szóba kerül, hogy a megye, vagy a település lesz-e a jobb gazda, végül az ingatlan az előbbinél landolt, térítésmentes átadással. Azóta a tulajdonos semmilyen értéknövelő beruházást nem finanszírozott az idegenforgalmilag fontos ingatlanon, melynek bérbeadásából az utóbbi években rendre kétmillió forint körüli összeg gazdagította a megyei büdzsét. 2003-2006 között készült egy felújítási terv, majd a megyei közgyűlés pályázat útján kívánta felújítani, 170 millió forint önerő biztosításával. Ám a projekt sikertelen volt, így – bár 2003-ban és 2006-ban is felmerült a vár átadása a települési önkormányzatnak – a gótikus műemlék felkerült az eladandó ingatlanok listájára.

– 1986 júniusában sodort az élet Várgesztesre, ahol alkalmazottként kezdtem pályafutásomat a műemlék épületben, ekkor lettem várkatona.

1990-ben aztán már egy betéti társaság élén, családi vállalkozásban az egész egység feladatait mi láttuk el, a vendéglátástól a szállásoltatásig, az idegenforgalmi projekt ellátásától az épület gondozásáig – meséli. A bevétel fedezte a bérleti díjat, a fennmaradásáért pedig a család fenntartására ment el, de a nyereségből maradt a vár, az étterem és a turistaszálló folyamatos szépítésére is. Erre már csak azért is szükség volt, mert az elmúlt 23 évben erre a nevezetességre rajtunk kívül senki sem költött egy fillért sem, pedig a befizetett bérleti díj mai áron számolva elérte a 35-40 millió forintot. 1996. óta van megyei tulajdonban Gesztes vára, s az első időkben jól is mentek a dolgok, büszke voltam arra, hogy bevétel fedezi a kiadásokat. Tízéves szerződést kötöttem akkor a megyével, ami azt is tartalmazta, hogy az állagmegóvás az én feladatomban. Célgünk 2000-ben felújította a kilátóként is üzemelő lapos tetőt, és folyamatosan költöttünk a berendezések korsze-

rűsítésére, a vizesblokkok bővítésére, az elektromos rendszer felújítására.

– A 2007-ben lejárató szerződés megújításra került, és akkor tisztán érzékelhető volt a megyei szándék, hogy pályázati források felhasználásával tervezik felújítani a várat. Erre több kísérlet is volt, de mind eredménytelenül végződött. Az illetékesek megpróbáltak az értékesítéssel, ami szintén nem vezetett sikerre, de közben az idő múlásának jelei mind erősebben jelentkeztek a műemléken. Az épület szerkezete folyamatosan romlott, a falak repedezni, domborodni kezdtek, tehát egyértelművé vált, hogy itt már nem lehet egyedi bütyköléssel fenntartani az épület állagát, hanem teljes rekonstrukcióra lenne szükség. De nem csak itt lenne munka, hiszen a közművek 800 méter hosszban jönnek a faluból, s ezek állapota is katasztrofális – sorolja az egymást követően jelentkező problémákat Bozzay Attila.

- Én rendszeresen tájékoztattam a tulajdonos megyei önkormányzatot, válaszként pedig jött rendre a sablon levél a nehéz költségvetési helyzetről, meg a prioritásokról. Már az is nagy dolognak számított, ha a bérleti díjat nem emelték az adott évben az infláció mértékével, a bevétel azonban a gazdasági válság kezdete óta nem fedezte a kiadásokat, viszont 2012 januárjától ismét állami tulajdonba került Várgesztes, vagyonekezelőnek pedig a megyei Ingatlankezelő Központ lett kijelölve. Ismét bizakodó lettem: új tulajdonos, új szelek, csak történik valami - nem történt. Így 2012. elején kénytelen voltam felmondani a bérleti szerződésemet, amit még a megyei önkormányzati fenntartóval kötöttem. Erre a levelemre 2012 májusában válaszolt az Ingatlankezelő Központ, miszerint a bérleti díjból engedni nem tud, s úgy tekint rám mint bérlőre, a jogfolytonosság okán. Kérésükre több hetes munkával összegyűjtöttem a halaszthatatlannak tartott rekonstrukciós feladatok árajánlatait, amelyek összege közel 70 millió forintot tett ki. Ezt benyújtottam, majd ismét vártam, vártam. Persze ez egy rendhagyó állapot volt, de én, mint a hely felelős őrzője úgy gondoltam, a kapitány nem hagyhatja ott a várát, csak, ha már nincsen remény sem.

- Márciusban aztán bekövetkezett, amitől mindig tartottam. 23-ára virradóra kiszakadt 25 köbméternyi fal a keleti oldalán, s leomlott. Azóta ez a terület nem látogatható, mert életveszélyes. Egyébként is folyamatos a falból a kövek kiszakadása, több helyen látható ledől falrész, ez a helyzet számomra már vállalhatatlan. Március 31-vel azonban megszűnt a vagyonekezelő, ismét új szervezethez tartozik a terület, ennek pedig a neve: Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

KEM Megyei Kirendeltsége.

- Tucatszám írtam az elmúlt években a beadványokat, leveleztem, helyszíni bejárásokat szerveztem, egész életemet ennek a csodálatos várnak az érdekében éltem és dolgoztam, mára pedig ott tartunk, hogy hiába mondtam fel annak idején a bérleti szerződésemet, azt a mindenkorai kezelő folyamatosanként értékeli, s ma már mintegy 36 millió forintnyi bérleti díjat követel tőlem. A nevezetesség így, ebben az állapotában nem működhet tovább, az újbóli megnyitásra alkalmatlan. S bár a hazai viszonylatban is ismert és látogatott várgesztesi vár állapotán én már nem tudok segíteni, ennek ellenére emelt fővel zárom le a kapukat október 31-én, s adom át a kulcsokat a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság KEM Megyei Kirendeltsége munkatársának - búcsúzik Gesztés várkapitánya.

A gesztési vár kálváriája tehát évtizedek óta tart. Mindenki jó szándékkal, segítően állt hozzá a nevezetesség megmentéséhez. Tervek, koncepciók, helyi és megyei önkormányzati határozatok, pályázatok, szándéknyilatkozatok születtek, azonban konkrét lépés eddig egyetlen egy sem történt.

VÉLEMÉNYEK

- Sajnálatos, hogy ide jutott ez a családi vállalkozás, és olyan kilátástalannak ítélte meg helyzetét, hogy befejezi több évtizedes tevékenységét - összegezte véleményét Menoni Gabriella, Várgesztes polgármestere, aki hozzátette: Bozzay Attila várkapitány nemcsak a vár megőrzésére, a hagyományok ápolására tette fel életét, hanem a helyi közéletnek is aktív tagja volt. - A gótikus műemlék bezárása a falu életére is hatással lesz, hiszen a mindennapok része volt a kirándulók nyüzsgése, az iskolások, baráti társa-

ságok ismerkedése a környék nevezetességeivel. Egy ilyen kis település életében minden fillér számít, így az iparüzési adó csökkenése, az idegenforgalmi adó elmaradása, nem beszélve az azzal járó állami támogatás megszűnéséről. Helyi vállalkozók, vendéglátóhelyek üzemeltetői, szállásadók szembesülhetnek a forgalomcsökkenésből adódó bevételkiesésre - mondja a polgármester.

- Hasonló gondolatokat fogalmazott meg Geiszt Róbert, a faluház vezetője is: Várgesztes neve és létezése összeforrt a völgy fölé magasodó hegyen lévő várral. A csendes, nyugodt környezet, az itt lakók vendégszeretete vonzotta a turistákat, a gesztési családok nagy részének személyes élményei - esküvő, bálók, ballagás - fűződnek a várhoz.

- Elképzelhető, amennyiben Gesztés fő nevezetessége bezárja kapuit, a faluházba szervezett események száma is csökkenni fog.

- Várgesztes lakói, különösen az őslakosság számára a vár ikont jelent. A címerben és a település nevében is szerepel. Ez mélyen benne van a tudatban. A vár romlása a lelkeknek is kárára van - foglalta össze álláspontját dr. Tar József, aki így folytatta: A VÁR nem egyszerűen turisztikai érdekesség, hanem a falu túlélésében is jelentős szerepet játszik. Sok betelepülő korábbi kirándulásai során ismerkedett meg a Vértes gyöngyszemével, majd úgy döntött, hogy ide telepszik le. Ha nem jönnének a betelepülők, a falu előbb- utóbb elnéptelenedne. Közel 70 éve élünk békében, de békeidőben is lehet várat rombolni. Ha így megy tovább, akkor a műemlék egy idő után megint alkalmas lesz a „Valahol Európában” című film forgatására!

A Várgesztesi Gépész - méhész

Petényi Gergely gépésztechnikus, karbantartó kazánépész és turbinagépész 23 éve egy méhcsaláddal kezdte a méhészkedést Várgesztesen és ma már 150 családot számláló bióméhészete van, ahonnan júniusi csúcsidőben mintegy 10 millió méh röpköd Várgesztes légtérben. Családja Kiskunfélegyházáról érkezett Tatabányára. Édesapja a bányában vājárként kereste meg a kenyerét. Gergő 1957-ben született, és iskolai elvégzése után a Tatabányai Hőerőmű Vállalatnál helyezkedett el. Várgesztesen Schalkhammer Magdolnával kötött házassága után telepedett le.

Várgesztesen Molnár tanító méhei ejtették rabul, tőle kapta az ihletet, az első tanácsokat. Egy munkatársa avatta be a méhészkedés legfontosabb fogásaiba. Méhész ismereteit szakkönyvekből, folyóiratokból, a méhész egyesületek rendezvényein gyarapította, még az egy éves méhész szakmunkás tanfolyamot is elvégezte. Szépen szaporodtak a méhcsaládok, a szaporodó munkába az egész családot bevonta.

Megporzásuk révén ők tartják szorosan együtt a mezőgazdaság egyes részeit, „ragasztóként” működnek a nagy bonyolult rendszerben. A pusztulás legfőbb okai között a növényvédőszer szerek tömeges alkalmazását, a varroa atka világméretű elterjedését, a monokultúrás nagyüzemi növénytermesztés állandó bővülését találjuk. A méhek gyengülésében nagy szerepet játszik a mezei virágok eltűnése, hiszen ezek adnák a méhek legfontosabb táplálékát. A méheket törvények védik. Ne permetezzünk virágzó gyümölcsfákat, ne alkalmazzunk gyomirtót, ha virágzik a gyermekláncfű. A méhek szorgalma, csapatszellem, családseretete mesébe illő. A dolgozó méh születése pillanatától 6 hétig tartó élete végéig állandóan dolgozik. Első dolga, hogy kitakarítsa a lépsejtet, ahol világra jött. A harmadik naptól a garatmirigy váladékával, a méhpempővel eteti a méhkirálynőt és az álcákat. A tizenkettedik napra kifejlődik a méhszír mirigye és építővé válik. Hihetetlen pontossággal dolgozik. A hatszögletű lépsejt lapátvolsága 54 mm, méghozzá néhány század pontossággal. A harmadik héttől a mézet és a virágport raktározza a lépsejtbe. Idősödve takarítja a kaptárt, eltávolítja a halott méheket. Mire a méregmirigyei teljesen kifejlődnek, a kaptár őrzése lesz a feladata. A negyedik héttől a kaptáron kívüli munka kezdődik: gyűjti a virágok nektárját, a virágport és a vizet. A gyűjtést a felderítők kezdik. Zsákmányukkal visszatérnek a kaptárba és eljárák a nyolcastáncot, amiből a többi dolgozó megtudja, hogy milyen irányban és milyen távolságban található az általuk hozott minta. A tömeges gyűjtés és a fiasítás beindul, a júniusi napfordulóra megégyesreződik a család egyedszáma, és akár a nyolcvanezret is elérheti. A gyors szaporodás idején a család még feléli a hordást, de később már felesleget is termel a méhész számára. Egy kiló méz előállításához 50-60 ezerszer kell fordulni. Egy népes méhcsalád egyetlen nap alatt összesen annyit repül, mint a Hold- Föld távolság, vagy mint a Föld egyenlítői kerületének tízszerese.

A gyűjtés a mogyoró virágporával kezdődik. A virágpor a méheknek a hús, ebből építik fel a testüket. A virágzási sorrendben hóvirág követke-

zik, az első mézelő. Legkorábbi gyümölcs a mandula, utána sorjázna további gyümölcsök, és május közepén a birs is virágba borul. Az erdei méz főleg virágzó kőrösből, galagonyából, medvehagymából származik. A hárs egészen különleges aromájú, sokak kedvence. A legismertebb az akácméz. Hazánk igen jó adottságú, a méztermelés több mint negyedét az akácméz adja. További nagy mézelő legelők: a napraforgó és a repce. A napok rövidülésével és a méhlegelők beszűkülésével a fiasítás lassul, a család egyedszáma teletől létszáma áll be. A lépsejtet viasszal lefedik. Bár fizikát nem tanultak, mégis tudják, hogy a gömb alakú testnek legkisebb a hőleadása. A kaptár bejáratához legközelebbi helyen alakítják ki gömbszerű alakzatokat, méghozzá úgy, hogy a legkülső méhek potrohukkal kifelé zárt felületet képeznek. A tél hosszától és keménységétől függően nyitogatják fel a lépsejtet fedelét, hogy mindenkor a túléléshez szükséges fűtőanyaggal tartsák meg a teletől hőmérsékletét. Amint a kinti hőmérséklet eléri a plusz 10 Celsius fokot, megkezdődik a tisztuló kirepülés, hogy megszabaduljanak a testükben besűrített anyagcserre termékektől. És újra indul az aktív időszak.

Petényi Gergely 2002-ben arra vállalkozott, amire a hazánkban működő 17 000 méhésztől mindössze 170, a bióméz előállítására. Nagyon szigorú követelményeknek kell megfelelni, aminek a betartását a minősítő tanúsítványt kiállító szervezet rendszeresen ellenőrzi. A méhek nem gyűjthetnek vegyszerezett területen, a méhek csak természetes anyagokkal védhetők a kórokozókkal, élősködőkkel szemben, a technológiai eszközök csak semleges anyagokból készülhetnek. A többlet költséget és többletmunkát igénylő biogazdálkodásnak köszönhetően a megtermelt akác, hársfavirág és vegyes erdei méz nagyobb része Németországban értékesül.

Büszkék lehetünk az Országos Magyar Méhészeti Egyesület Ezüst Oklevéllel kitüntetett bióméhészére, aki Várgesztesen a Pallani testvérek és Molnár János nyomdokain haladva, a legjobb minőségű mézet állítja elő. Kívánjuk, hogy még sokáig működtesse méhészetét, Valamennyiünk javára.